

Şeriat Hükümü Öykü Erhan Palabiyik

– JULIAN · 16 Ağustos 2015

ŞERİAT HÜKMÜ ÖYKÜ-ERHAN PALABIYIK

Dikenli dere köyünden Eşşekçi Hasan'ın küçük oğlu Mehmet'le Zartlağın Ömer, aldıkları koyunu eve getirdiler. Evin önüne küçük bir çukur açıp, koyunu yatırıp kestiler. Koyunun kanından, çocukların alınına sürdüler. Kanla dolan çukurun üstüne de toprak atıp kapattılar.

Kestikleri koyun bir adaktı. Her ikisi de: "Eğer bir gün, toprak bir dam sahibi olursak bir kurban kesip fakir fukaraya dağıtacağız." diye adakta bulunmuşlardı. Yıllarca Adana'da Mersin'de çalışıp para biriktirmişler ve köylerine dönmüşlerdi. İki arkadaşı, gurbetin yolunu beraber tutmuş, aynı yerlerde amele olarak çalışmış, omuz omuza verip birbirlerine yardım etmişlerdi. Kömür gibi kara saçlarla gittikleri gurbetten, apak saçlarla ve bin bir türlü hastalıkla dönüp gelmişler ve yan yana birer toprak dam yaptırmışlardı. Şimdi adaklarını kesmişler, pay edip dağıtacaklardı.

Koyunun derisini yüzdükten sonra teştin içine koydular. İki arkadaş, payları nasıl ve kime vereceklerine karar veremiyorlardı. Avratları: "Konu komşuya verelim" diyor, erkekler: "Olmaz. Akrabalara vermek lazım." diyorlardı. "Bizim köye dağıtmayalım. Komşu köylerdeki fakir fukaraya dağıtalım." filan dediler ama bir türlü için içinden çıkamadılar. Kesilen adağın üstüne, yeşil sineğin biri iniyor, bini kalkıyordu. Köyün çocukları da ellerinde bakır taslar ve sahanlarla, adağın etrafında bekleyip duruyorlardı. Etin kokusunu alan kedi köpekler de adağın etrafında dolanıyorlardı. Çocuklar, itleri kovalıyor ancak itler, dişlerini gösterip "Hırrrr!" yapıyorlardı çocuklara. İki komşu, ne yapacaklarını kime vereceklerini şaşırılmışlardı. Avratlarını azarlayıp kendi aralarında konuştularsa da bir karar veremediler. Peş peşe yaktıkları birinci sigaralarından sonra akıllarına birden köyün hocası geldi. Evet. En iyisini köyün hocası bilirdi. Ne de olsa din adamıydı. Eşit şekilde herkese payını verirdi. Bu parlak fikre hemen uydular ve çocukları hocanın evine yolladılar. Çocuklar, yarış edercesine koşarak yokuşu inip gözden kayboldular. Hoca, evinden çıkıp gelirken etrafında onlarca çocuk vardı. Kara Süleyman, uzun zamandır köyde hocalık yapıyordu. Kara cübbesini hiç çıkarmaz, ciddi bir edayla konuşur, uzun ve aksakallarını sıvazlar dururdu. Hoca, yokuşa gelince ellerini dizlerine dayayıp zorlanarak çıktı. Hocayı görünce herkesin yüzü güldü birden. Oh! Artık paylar dağıtılabilecekti. Hemen hocayı karşılayıp kesilen adağın yanına getirdiler. Hoca, kocaman ellerini havaya kaldırıp herkesi duaya davet etti. Çocuklar bile ellerini göğse değercesine kaldırdılar, et yiyeceğiz diye. Hoca, duasını okuduktan sonra ev sahiplerine dönüp: "Allah kabul etsin. Tekrarını nasip eylesin." dedi. Hocayla birlikte herkesten, yüksek bir "Amin!" çıktı ve ellerini yüzlerine sürdüler. Hoca, kesilmiş adağa şöyle bir baktı. İçinden: "Koyun ne kadar da zayıfmış. Ne kadar et çıkar ki bundan? Önceden bilsem kestirmezdim ben bunu. Neyse. Adak adaktır." dedi. Sonra adak sahiplerine dönüp: "Şu adağı kaldırın teştten de şu akasya ağacına asın." dedi. Hemen evden kancayı getirip adağı ağaca astılar. Bütün çocukların gözü asılı duran koyun etindeydi. Geriden bakıldığında ne kadar da güzel görünüyordu. Çocukların kimi, içi kavurma dolu dürüme soğan sarıp yiyor, kimi de eti çikla yiyordu hayallerinde. Düşündükçe ağızları sulanıyor, yutkunup duruyorlardı. Hoca: "Hah şöyle. Kesilen adağı herkesin görmesi lazım gelir. Mındar mı? Mısmıl mı? Bilmek lazım. Yoksa yenmez." dedi. Mehmet'le

Ömer, biraz bozuldu bu lafa önce birbirlerine baktılar, "Çattık belaya" der gibi başlarını iki yana sallayarak dönüp hocaya baktılar. Deve mi kesmişlerdi sanki? Hepsi hepsi kıcı boklu bir koyundu işte. Güçleri ancak buna yetmişti. Fakirlik adamın boynunu kavak ağacı gibi eğiyordu. Kolay mıydı fakirlik? Verem hastalığı gibi bir yapıştı mı adama, ömür boyu sürüp gidiyordu...

Kara Süleyman, gerek köyodasında gerekse duvar diplerinde köylüyü, konuşmadan bırakmazdı. Hele camide, illallah dedirtmeden cemaati eve salmazdı. Kimileri, Kara Süleyman'ın çenesi yüzünden camiye uğramaz olmuştu. Çok konuşur, bıktırır insanları. Başladı yine vaaza: "Komşular. Adak, Allahu Teâlâ için kesilir ve en az yedi pay yapılır. Eğer adaletli dağılmazsa adak sahibi de yiyen de töhmet altında kalır. Allah katında, kesmek ne kadar sevapsa, eşit bir şekilde pay edip dağıtmak da o kadar sevaptır. Eğer sevap kazanmak ve Allah'ın rızasını almak istiyorsanız, şeriat hükümlerine mutlaka uymalısınız. Yer gök hayırla hasenatla ayakta durur, bilirsiniz. Yeryüzünde iyi insanlar olmasa dünya bir gün bile ayakta duramaz. Koca öküz kağnısı gibi çamura çöker gider. Günaha girmemek ve iştirak etmemek için adaklarınızı işte böyle şeriata uygun kesmelisiniz." ve nihayet bitirdi.

Mehmet'le Ömer, üstlerine avratlarının birer önlüğünü takmışlar, ellerinde yeni bilenmiş bıçaklarla bekleyip duruyorlardı. Hoca, adak sahiplerine işaret edip: "Şu ön döş, köyümüzün böyyük ağası has adam, İsmail Ağaya düşer. Kesin bakalım." dedi. Mehmet: "Olur mu hocam? En iyi yerini ağaya veriyon. Geri kalanlar ne bok yiyecek?" derken Ömer, bıçağın sapıyla dürtüp: "Sus!" dedi. Avratların bile suratı asıldı ama sesleri çıkmadı. Allah'ın şeriatını uyguluyordu hoca. Kafasına göre birşey yapmazdı herhal. Kitaptan okuyordu Kara Süleyman Hoca. Ön döşü kesip teştin içine koydular. Kadınlar evden bir kap getirip döşü içine koydular, bir çocukla İsmail Ağaya gönderdiler. Adak sahiplerinin, sanki kendi kollarını kesip de göndermiş gibi içleri sızladı ama fayda yoktu.

Hoca: "Şu ön döşün birisi de cepheden cepheye koşup gavur kovalamış, anlı şanlı paşamız, Halil Paşa'ya düşer. Kesin, gönderin." dedi. Mehmet'le Ömer, önce hocaya sonra da birbirlerine bakıp yaklaştılar. Mehmet, fısıldayarak: "Ulan. Bu düzrü hoca sanki bize düşman. Pay galmayacak böyle giderse. Defedelim gitsin. Biz kendimiz pay ederiz." dedi. Ömer: "Ne yapalım? Çağırdık bir kere. Namus belasına susacağız." dedi. Hocayı kovsalar ya da geri gönderseler, köylüler kendilerine etmediğini, söylemediğini koymazdı. Köylünün lafını, ellerindeki bıçak bile kesemezdi. Sustular. Öteki ön döşü de kesip kabın içine koydular. İki çocukla, Halil Paşa hazretlerine gönderildi tez elden. Çocuklar payları götürürken at gibi seyirtiyorlardı. Kara Süleyman, idareyi ele geçirmiş, bir savaş komutanı gibi emirler yağdırıyordu. Adak sahipleri de emir eri olmuşlar, as diyor, asıyorlardı. Kes diyor, kesiyorlardı. Gönder diyor, gönderiyorlardı. Hoca: "Ovamızın böyyük beyi olan asil adam Mustafa beye, şu arka butun. Birisini kesip hemen gönderelim." dediğinde Zartlağın Ömer'in sabrı taşmış, sabır çanağı kırılmıştı. "Sen ne diyon hoca? Böyle pay mı dağıtılır" diye bağırdı. Mehmet de müdahale etti ama hoca hemen: "İsterseniz bırakır giderim. Ancak şeriat böyle emrediyor. Uyacaksınız şeriata." dedi umursamadan. Ömer, arka butun birini anında kesip teştin içine köteledi. İyice kızmıştı artık. "Allah Allaaah! Bu, nasıl şeriatmış da biz hiç bellememişiz?" diye söylendi. Hoca, hiç oralı olmadı. Mustafa beyin payı da gönderildi hemen. Avratları, bir kenardan olup biteni seyrediyorlardı. Mehmet'in avradı ötekine: "Oh! İyi oldu bunlara. Bizi dinlemezlerse işte böyle olur." dedi. Ömer'in avradı: "Avrat derler, eksik etek derler bir de. Kendi akıllarına uyup hocayı çağırdılar. Çeksinler şimdi başlarına geleni." dedi. Kocalarının haline bakıp kıs kıs

gölüştüler. Sabırsızlıkla et yemeyi bekleyen çocuklar, paylar ağalara, paşalara, beylere gittikçe ağır ağır adağın etrafından uzaklaşmaya başladılar. Sıkı sıkı bakır taslar, sahanlar tutan elleri, iyice yana düşmüştü beklemekten. Eşşekçi Hasan'ın oğlu, her but kesişinde bıçağı davarın butuna değil de Kara Süleyman'ın kıllı boğazına çalıyordu sanki. Öyle bir bıçak çalıyordu ki bir darbede, butu yerinden koparıp atıyordu. Hocayı çağırıldıklarına çağıracaklarına bin değil, onbin kere pişman olmuşlardı. Sinirden elleri titriyor, başlarını "tövbe tövbeeee! der gibi yanlara sallıyor, ikide bir "cık cık cık cık!" yapıyorlardı.

Hoca: "Ömer efendi. Şu sırtı da kes bakalım." dedi. Ömer, neredeyse bıçakla hocanın karnını yırtacaktı, ama sesini çıkarmadı ve kesti. Elinde tuttuğu sırtı hocaya göstererek: "Bu kime gidecek?" diye sordu.

Hoca: "Şimdi bunu üçe böl. Bir parçasını karakoldaki namusumuzun bekçisi olan jandarmaya gönder. Bir parçasını, eyi muhtarımıza gönder. Ondan da kalanı, gece gündüz köyümüzde turis gibi gezip canımızı, malımızı koruyan köy bekçisine gönder." dedi. Mehmet'le Ömer, sırtı parçalara ayırmaya başladılar. İkisi de burnundan soluyordu. Kanter içinde, sırtı üçe böldüler. Avratların eli kaplara daha ağır gidiyor, pay dağıtan çocuklar da daha ağır yürüyorlardı artık. Komşu çocukları da uzaktan uzağa ete bakıp duruyorlardı. Kendilerine ne zaman et vereceklerdi acaba? Kimileri küsmüş gibi duvarın dibine oturmuşlar, kimileri de elinde sahanıyla teştin etrafında sabırla bekliyordu.

Hoca: "Şu kalan arka butu, köyümüzün din adamına ayırın." diyerek kendisine ayırttıktan sonra geriye çekilip: "Geri kalan gafa, gıçı, garnı da fakir fukaraya dağıtın, olsun bitsin bu iş." deyince Ömer'in gözleri yuvalarından fırladı. İçinden: "Vay anasını s...timin domuzu! Bu bize tam düşmanmış da biz bilmemişiz." diye söverken kendini zor tutuyordu. Kara Süleyman hoca, görevini başarıyla tamamlamış bir asker edasıyla, adak sahiplerine: "Haydi komşular. Adağınız hayırlı uğurlu olsun. İnşallah tekrarı nasip olur köy halkına." dedi ve hemen payını alıp, kaçarcasına yokuştan aşağıya inip gitti. Herkes, arkasından bakakaldı. Eşşekçi Hasan'ın oğlu, sözünü kimseden çekmez, dosdoğru söylerdi. Yokuşun başına geldi, komşulara doğru: "Ulan! Allah'ın adaletini uygular diye bu gavata çağırdık. O da dinimizi s...ti! Payları ağaya, paşaya, beye dağıttı gitti! Senin ağanın da, beyinin de paşanın da, senin de ananızı, dininizi s...yim ulan!" diye var gücüyle bağırıyordu. Komşular, ağzını zor kapattılar ama hoca, söylenenleri duymuştu. Hafif güler gibi yapıp koşarcasına yürümeye devam etti. Çocuklar, korkudan evlerine kaçtılar. Ömer'le Mehmet, delirmiş gibiydiler. Teştin başına gelip içindekilere baktılar. Teştin içinde sadece kafa, kış, karın ve ciğer takımları vardı. Kadınlar da teştin başına gelmiş, bir şeyler diyecek oldular, "Ulan fışkılar! Zaten sizin çeneniz yüzünden bu düzüyü çağırdık! Yoksa biz ne güzel dağıtırdık!" deyip sille tokat giriştiler avratlarına. Ağızları burunları kan içinde kaldı kadınların. İçeri zor kaçıp kapıyı arkadan sürgülediler. Kocaları kudurmuştu sanki. Mahalleden cenaze çıkmış gibi herkes sessizce evlerine çekildi. Ete dolanıp duran itler, kediler fırsat bu fırsat deyip teşte hücum ettiler. Kapan, kaçtı. Böylece, iki garibanın kesmiş olduğu adak ağalara, paşalara, beylere ve itlere yem olmuş, fakir fukaralar hiçbir şey yiyememişlerdi. Mehmet'le Ömer, bir daha adakta bulunmak şöyle dursun kurban bayramlarında kurban bile kesmediler. Şeriatın ne olduğunu, adaktan sonra iyi bellemişlerdi. Kara Süleyman ise uyguladığı adaletten çok memnundu. Oh olsundu bu düzülere. Bir gün olsun camiye gelip namaz kılmamışlardı. Cumaya bile gelmemişlerdi. Alınları secdeye değmeyenlere bu, azdı bile. Bütün ova halkı, yıllarca hocanın şeriat hükmünü nasıl uyguladığını konuştu durdu. Her zaman olduğu gibi kimileri hocadan yana, kimileri de adak sahiplerinden yana oldular. Ömer ve Mehmet'in çocukları da büyüdüklerinde gurbetin yolunu

tuttular. Ama asla adakta bulunmadılar. Küçücük çocukken beyinlerine yerleşen bu olayı, yaşamları boyunca hiç unutmadılar. Kara Süleyman, Dikenli dere köyünde bir andak dikenini olmuş, yoksulların ruhuna batmış ve acısı yıllarca çıkmamıştı.